

Doktor urak, hátra arc!

Tisztelt 50 éven felüli Kolléga Urak!

Nyugalom, a megszólítás mögött nem rejlik sem nemi, sem életkori diszkrimináció, nem sérül a politikai korrektség elve. A megszólított csoportot, melyhez én is tartozom, egy bizonyos közös élményvilág fűzi egye és különbözteti meg a többiektől. Mi vagyunk a katonaviselt öregfiúk, a hajdani Magyar Néphadsereg veteránjai, akikre végzett orvosként még vonatkozott az általános honvédelmi kötelezettség. Mindannyian őrzünk derűs és borús emlékeket, történeteket abból a világból, amelyről fiatal kollégáinknak csak vázlatos ismeretük lehet. Osszuk hát meg velük és egymással élményeinket, amíg erre még módunk van! Ki-ki, amire emlékszik, és úgy gondolja, hogy közlésre érdemes, küldje be nekünk bátran. Ha bizonyos dolgokra eltérően emlékezünk, majd legfeljebb hajba kapunk, tessenek kommentálni! Az ifjak számára remélem, szórakoztató lesz, de azt is remélem, hogy a mi tapasztalatainknak hasznát soha nem fogják venni, vagyis nem lesz megint ok arra, hogy kötelező sorozással egészítsék ki a hadsereg állományát.

Egyidejűleg teljes tisztelettel szólok a hivatásos katonarvosokhoz. Nézzék el nekünk, ha megrögzötten civil lelkünkben fakadóan néha élcelődve beszélünk a katonaság intézményéről általában. Arra is gondolunk, mit jelentett eleinknek, annak idején a harctéri orvoslást élesben gyakorolni, a tűzvonalban küzdeni emberéletek, kezek, lábak, szemek megmentéséért.

Tehát akkor: rajt! Doktor urak, hátra arc, közös múltunknak tiszteee-legj!

Várjuk további írásaikat.

*dr. Osváth János
rovatvezető*

Tűzkeresztség

Kovács István dr.

Kedves kollégák és kolleginák!

Igen, a hölgyeknek is adresszálom a beszámolómat, nemcsak hajdani „bajtársaimnak”. Hajdan is szokása volt az obsitos vitézeknek, hogy hőstetteik elbeszélésével szédítsék a szebbik nemet, most is jól jöhet.

Természetesen én is a Kerepesi úton nyertem kiképzést, arról is lenne mit írni, de hát az ottani életet e folyóirat hasábjain már gazdagon ecsetelték. Inkább a csapat-orvosként viselt dolgaimról mesélek.

Akkoriban hazánk és kontinensünk felett béke honolt. Mégis, engem ez a békebeli szolgálat életveszélyes kalandokkal „gazdagított”.

Az alakulat, ahol szolgáltam, egy hákás ezred volt. (HK = harcokcsi = tank). Mindjárt az elején az a megtiszteltetés ért, hogy az egyik alegység éjszakai vezetési gyakorlatát kellett biztosítanom.

December volt és hideg idő. Ülök a rendelőben, és várom, hogy mikor jönnek értem, egyszer csak bejön egy tiszt.

– Doki, az istenfáját, mire vársz, már régen kint kellened lenned! Indulj utánuk, mész végig az úton, majd balra látni fogod a fényeket, ott fordulj balra, siess!

Úgy tettem, mentem a műút mentén a koromsötétben, meg is láttam a harci járműveket, gondoltam, lerövidítem az utat, befordultam toronyiránt. Ekkor csörtetést hallok a bozótból, és rám kiált egy mesterségesen rekedt hang, akár a gyerek rajzfilmekben a rablóvezéré. „Állj, ki vagy?!” – és csattan a géppisztoly zárja, ahogy kibiztosítja. Nem tudtam humorosan felfogni, ugyanis ha egy őrszolgálatos katona lelő egy imperialista diverzánst, akkor tíznapos eltávozással jutalmazták. Nyakik bejeddtem, cérnahangon elvinnogytam nevemet, rendfokozatomat és megjelenésem célját. „Térjen ki balra!”

Érdeklődésemre, hogy az ő, vagy az én balkezem helyzete alapján válasszam meg az irányt, a katona ha lehet, még marconább üvöltéssel ismételte meg az utasítást. Én úgy döntöttem, hogy a saját pozíciómat veszem alapul, és kétszer balra kanyarodva elpucoltam, és kissé távolabb, a kiépített úton értem el az alakulatot. Szóval túléltem ezt a tűzkeresztséget.

Ez a vezetési gyakorlat további érdekességekkel szolgált. Azon kívül, hogy majd megfagytam a szellős terepjáró autóban – ez is a megúszott életveszélyek közé sorolható. Az éjszakai vezetési gyakorlaton az volt a feladat, hogy húsz kilométert vezessenek a havas-jeges terepen. A résztvevő öt harcokcsiból egy ért célba, a többi mind lerobbant félúton. Jó, hát ezek ugye kimustrált járgányok voltak, az igaziak, hú azok szuper model-

lek és titkos földalatti bunkerekben vannak. Na persze. Mindezen felül az egyik harcokcsiban valami nagyon drága alkatrész eltört. Ezért a parancsnokoknak másnap igazoló jelentést kellett írni az eset körülményeiről. Ezeknek a szegény tiszteknek az írás, olvasás, fogalmazás nem igazán volt a kenyerre. Egyszerű sorból származó ún. kiemelt káderek voltak (a hatvanas évek derekán járunk). Kétségbeesetten nézték az üres papírt, az italból próbáltak bátorságot meríteni, egyre részegebbek és agresszívabbak lettek. Végül egy fiatal sorállományú tiszthelyettest hívtak segítségül. Nem követtem a dolog végét, de emlékszem, hogy sajnáltam őket.

A következő túlélési kalandom szintén hadgyakorlattal kapcsolatos. Egy nap nagy nyüzsgés támadt az ezredben. Híre ment, hogy valami nagyobb szabású gyakorlat van készülöben. Én azon a hétvégén eltávozásra számítottam, de úgy tűnt, hogy nem mehetek. Volt a rendelőben egy felcsertiszt, bizonyos Feri, akinek én szakmai főnöke és ugyanakkor katonai alárendeltje voltam. Az ő engedélyével a benti telefonon felhívtam a barátnőmet. Szomorúan közöltem vele, hogy most aligha fogunk találkozni, mert valami nagyobb mozgás készül a csapatnál. Mikor elköszöntem, látom, hogy Feri sápadtan mered rám.

– Na, Ádám, ha tudsz akkor most imádkozz. Ha szerencséd van, az elhás (elhárító tiszt) nem hallgatta ezt a beszélgetést. Ha nincs szerencséd, akkor mész a hadbíró-ságra és onnan a futkosóba! Hogy képzeled, hogy csak úgy szanzenír megemlíted, hogy gyakorlat készül?

Futkosónak hívták a büntető alakulatot, ahol csak futólépésben volt szabad közlekedni. Valaki valahol jól imádkozott, mert ezt is megúsztam.

Nem mindenkinek volt ilyen szerencséje. Egy szívfájdító emléket őrzök egy kopasz srácról. Ha valaki nem tudná, kopasznak nevezték a szolgálat első évét töltő soratonát. Keménykötésű falusi gyerek volt, a keresztnévre emlékszem, Bálintnak hívták. Elgennyesedő lábsérülés

miatt tartózkodott a gyengélkedőn. Volt benne valami naív kedvesség és jóindulat, amivel szívünkbe lopta magát. Önként felajánlotta, hogy fűti a rendelőt. Szívesen láttuk az orvosi szobában, élvezettel hallgattuk, ahogy mesélt a falujáról, szüleiről, húgáról, bátyjáról, no meg a menyasszonyáról, akinél szebb és erényesebb leány nincs a világon, ő még egy ujjal sem nyúlt hozzá. Én, a tősgyökeres nagyvárosi, még külön élveztem ízes tájszólását. Bálint éppen nagyon boldog volt, mert a lövészeten elért kiváló eredményéért egy hetes jutalomszabadságban részesült. Mohón számolta a hátralevő napokat.

Egyszer csak megjelent egy autó, benne két tiszteltes a hadosztály-parancsnokságról, és se szó se beszéd magukkal vitték Bálintot. Hiába kérdeztük az okát, titoknak minősült. Aztán főnökünk, a vező (vezető orvos) a harmadik rund pia után kiszedte az elhás őrnagyból. Ez a szerencsétlen flótás mindjárt az elején levelet írt haza, hogy köszöni a csomagot, és hogy kedvesanyámék ne aggódjanak, mert jó dolga van, és legyenek büszkék a hazát szolgáló fiúkra, és kedves anyám ne vesződjön sütéssel-főzéssel, itt a harcokcsizóknál jó a koszt, még ha nem is olyan finom, mint a rakétásonál a város túlsó szélén. Szóval katonai titkot fecsegett ki!. Olyan titkot, amit a városban mindenki tudott.

Magam voltam tanúja, hogy egy helybeli útba igazított valakit, hogy menjen erre és erre, aztán a rakettás laktanya után az itatónál forduljon be jobbra. Csak ugye a szegény NATO elhárítás nem tudta, hogy itt rakétatámaszpont van, és most ujjongva dörzsölik a kezüket, hogy a Bálint leveléből ezt is megtudták.

A fiú másfél év futkosót kapott, ami ráadásul nem számított bele a két év sorkatonai szolgálatba.

Bálint további sorsáról nem tudok, talán jobb is.

Van még pár sztori a tarsolyomban. Ha időm – és a Rovatvezető Úr/Hölgy megengedi, egyszer majd folytatom.